

Program:

Sergej Alexandrovič Kusevickij (1874–1951):

Andante | *op. 1/1*

Smutná píseň | *op. 2*

Johann Sebastian Bach (1685–1750):

Triosonata c moll | *BWV 526*

Jan Křtitel Vaňhal (1739–1813):

Adagio | *z koncertu Es dur pro kontrabas a orchestr*

Louis Vierne (1870–1937):

Feux follets | *op. 53/4*

Ondřej Balcar:

Improvizace pro kontrabas sólo

Louis Vierne (1870–1937):

Gargouilles et chimères | *op. 55/4*

František Černý (1861–1940):

Milostná píseň

Louis Vierne (1870–1937):

Carillon de Westminster | *op. 54/6*

Sergej Rachmaninov (1873–1943):

Vokáliza | *op. 34/14*

Sergej Alexandrovič Kusevickij (1874–1951) byl americký dirigent ruského původu, kontrabasista a hudební skladatel. Proslul především jako legendární šéfdirigent Bostonského symfonického orchestru a mecenáš, který objednal a premiéroval stěžejní díla autorů, jako byli Stravinskij, Bartók či Prokofjev. Svoji uměleckou dráhu však začal

zcela netradičně: jako jeden z největších kontrabasových virtuózů všech dob. Protože pro kontrabas v té době neexistoval dostatek sólového repertoáru, začal pro něj Kusevickij sám komponovat. Jeho skladby z raného tvůrčího období, kam spadají i dvě dnešní ukázky, dodnes tvoří zlatý fond kontrabasové literatury. *Andante*, op. 1, č. 1 okouzluje svou noblesou a hlubokým vnitřním klidem. Je ukázkou vytríbeného melodického cítění, v němž nástroj rozkvétá do ušlechtilého, zpěvného tónu. *Smutná píseň (Chanson triste)*, op. 2 z roku 1906 je naplněna typicky ruskou, široce klenutou melancholií.

Šestici triových sonát (BWV 525–530) sestavil **Johann Sebastian Bach** (1685–1750) kolem roku 1730 v Lipsku jako pedagogickou pomůcku pro zdokonalení varhanní techniky svých synů a dosažení naprosté nezávislosti obou rukou a nohou. Každá ze sonát má tři věty, se třemi nezávislými hlasy ve dvou manuálech a obligátním pedálu. Sbírka sonát, včetně *Sonáty c moll* BWV 526, kterou dnes uslyšíme, je řazena mezi Bachovy mistrovské varhanní kompozice a patří mezi nejobtížnější skladby pro tento nástroj.

Český rodák **Jan Křtitel Vaňhal** (1739–1813) patřil k nejvýznamnějším a nejproduktivnějším skladatelům vrcholného klasicismu ve Vídni. O jeho mimořádném postavení svědčí i dobová zajímavost: byl členem prestižního příležitostně sestaveného smyčcového kvarteta hrajícího ve složení: Joseph Haydn (první housle), Karl Ditters von Dittersdorf (druhé housle), Wolfgang Amadeus Mozart (viola) a Jan Křtitel Vaňhal (violoncello). *Adagio*, které dnes uslyšíme je druhou pomalou větou ze slavného Vaňhalova Koncertu pro kontrabas a orchestr, který pravděpodobně zkomponoval kolem roku 1773 pro tehdejšího virtuóza Johanna Matthiase Spergera. Dílo bývá dodnes pro svou náročnost povinnou součástí mezinárodních soutěží a orchestrálních konkurzů.

František Černý (1861–1940) byl český kontrabasista a hudební skladatel, neodmyslitelně spjatý s historií české kontrabasové školy. Vystudoval konzervatoř v Praze a později v Paříži, kde hrál v prestižním orchestru *Concerts Colonne*. Po návratu do vlasti se v roce 1890 stal prvním kontrabasistou orchestru Národního divadla v Praze a později uznávaným profesorem pražské konzervatoře. Miniatura *Milostná píseň (Chant d'amour)* vyšla tiskem po roce 1900 v renomovaném lipském vydavatelství *Bosworth*. Její kouzlo spočívá v salonní eleganci a silné, citově zabarvené melodice.

Louis Vierne (1870–1937) byl legendární francouzský varhaník a skladatel, představitel pozdního varhanního symfonismu. Od narození byl téměř slepý (trpěl vrozeným šedým zákalem). Přesto se stal hlavním varhaníkem v pařížské katedrále Notre Dame, kde působil dlouhých 37 let. Hudbu psal pomocí speciálního zvětšeného notového papíru nebo ji diktoval. Symbolicky zemřel přímo u milovaného varhanního pultu v Notre Dame během svého 1750. koncertu. Všechny tři dnes uváděné skladby patří do sbírky 24 fantaskních kusů (*Pièce de fantaisie*), která poprvé vyšla v roce 1927. *Feux follets (Bludičky)* je fascinující varhanní scherzo. Rychlé, lehké a nepolapitelné tóny dokonale imitují magické, mihotavé světélkování bludiček nad bažinami. *Gargouilles et chimères (Chrlíče a chiméry)* temná a tajemná skladba je hudební reflexí slavných kamenných stvůr, které tiše shlížejí z ochozů pařížské katedrály Notre Dame. Vierne zde mistrně využívá nezvyklé kombinace rejstříků varhan k vykreslení tajemné gotické atmosféry. Nejslavnější kus celé sbírky je efektní *Carillon de Westminster (Westminsterská zvonkohra)*. Jak nazna-

čuje název, autor se ve skladbě inspiroval melodií Westminsterské zvonkohry, hrané z Hodinové věže Westminsterského paláce od roku 1858. VIERNE poprvé provedl skladbu v katedrále Notre Dame v Paříži 29. listopadu 1929, kde si okamžitě získala popularitu.

Sergej Rachmaninov (1873–1943) byl ruský hudební skladatel pozdně romantického období, klavírista a dirigent. Svou slavnou *Vokalízu* zkomponoval v roce 1915 jako čtrnáctou, závěrečnou píseň svého cyklu 14 romancí, op. 34. Zatímco předchozích třináct písní bylo psáno na texty předních ruských básníků, tato poslední skladba neobsahuje jediné slovo. Autor ji napsal pro vysoký hlas (soprán nebo tenor) s tím, že zpěvák zpívá celou melodii na jednu libovolnou samohlásku. Skladba byla věnována tehdejší slavné operní divě Antonině Neždanovové. Absence slov dala Vokalíze univerzální rozměr a učinila z ní jednu z nejčastěji upravovaných skladeb hudební historie. Vyniká čistou, nekonečně se klenoucí melodií plnou melancholie, touhy a hlubokého citu.

Ondřej Balcar – kontrabas

Ondřej Balcar se narodil ve Vsetíně. Maturoval na Pražské konzervatoři u Václava Fuky a poté vystudoval Akademii múzických umění v Praze u profesora Jiřího Hudce. V roce 1993 absolvoval s orchestrem Východočeské filharmonie. V roce 1991 vyhrál konkurz do České filharmonie jejímž členem je do dnes. Už jako student projevil zájem o studium staré hudby a absolvoval mnoho interpretačních kurzů (např. Eduard Melkus, František Pošta, Uzi Wiesel aj.) Krátce též působil jako pedagog na Hudebním gymnáziu v Praze a na Pražské konzervatoři. Od roku 2000 do roku 2003 působil v berlínském Mahler chamber orchestra. Mezi léty 2006 a 2021 se intenzivně věnoval interpretaci barokní hudby a spolupracoval s ansámblly: Collegium Marianum, Collegium 1704, Ensemble Innegal, Czech Ensemble Baroque, Ansamble Shirokko Hamburg, Ansamble marsias atd. Aktivně se věnoval také scénaristice. Dnes je v centru jeho zájmu vedle hudby zejména výtvarné umění. Je autorem knihy *Hudba v obrazech* a další knihy ilustroval. Od roku 1994 je členem spolku pražských malířů. Zorganizoval více než 50 samostatných výstav v mnoha evropských zemích a zúčastnil se mimo jiné světového bienále v Pekingu v roce 2019.

Linda Sítková – varhany

www.lindasitkova.cz

Česká varhanice, patřící ke špičce současných českých varhanních interpretů. Pochází z Rožnova pod Radhoštěm. Varhany studovala na Pražské konzervatoři a AMU ve třídě prof. Jana Hory a na prestižní Hochschule für Musik und Darstellende Kunst ve Stuttgartu u prof. Jona Laukvika. Je úspěšnou laureátkou mnoha domácích i zahraničních soutěží. Mimo jiné získala v roce 2009 na Mezinárodní varhanní soutěži v St. Albans jako jediný český účastník v historii soutěže titul laureáta za 2. cenu v interpretaci. V současné době pravidelně koncertuje u nás i v zahraničí, je varhanicí v kostele sv. Jana Nepomuckého na Skalce a věnuje se pedagogické činnosti.

Srdečně zveme na 6. koncert Svatojánského varhanního cyklu:

Neděle 8.11.2026 v 18:00, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce

Účinkují: Barbora Kořínková – flétna, Lukáš Kořínek – fagot, Linda Sítková – varhany

5. koncert

neděle 11. října 2026 v 18:00

účinkují:

Ondřej Balcar – kontrabas

Linda Sítková – varhany